

De Brandweer over morgen

24 maart 2010, World Forum, Den Haag
Persoonlijk verslag van Jan-Willem van Aalst, www.imergis.nl

Dit verslag van Jan-Willem van Aalst (Imergis) is een persoonlijke samenvatting en impressie van het NVBR evenement "De Brandweer over morgen". In de tekst zitten observaties en interpretaties.
N.B. Het verslag geeft geen standpunten weer van opdrachtgevers van Imergis. Vrij te verspreiden, mits ongewijzigd.

Op 24 maart 2010 organiseerde de NVBR in het World Forum in Den Haag het congres "De Brandweer over morgen", met de bedoeling om de strategische visie van de brandweer met een breed publiek te delen. En dat brede publiek kwam in groten getale opdagen. Ten eerste waren de brandweermensen zelf massaal 'uitgerukt' naar Den Haag, en dat terwijl de essentie van de boodschap ook al op het NVBR congres van oktober vorig jaar uitgebreid was geëtaleerd. De dag deed voor de brandweer dan ook vooral dienst als netwerkmoment. Maar dagvoorzitter Fons de Poel wist ook andersoortige bezoekers zich te laten melden, en ook uit de meest uiteenlopende hoeken: verzekeraars, projectontwikkelaars... en die werden niet teleurgesteld. Wat daarbij zeker bijdroeg was de opvallende kwaliteit van de audiovisuele verzorging: beeld en geluid hebben op dit congres wat mij betreft een nieuwe standaard gezet.

Fons de Poel begon met een korte film over de 'strategische reis' waaruit de noodzaak tot vernieuwing duidelijk werd. Daarna werd een aantal prominente gasten gevraagd om de nieuwe strategische richting te becommentariëren. Thom de Graaff, voorzitter Veiligheidsberaad, deed de aftrap (met een zeer toepasselijke das in rood-witte NVBR- strepen). Tom complimenteerde de brandweer dat ze nog steeds bovenaan de populariteitsindex staan als het gaat om beroepen. Met gepaste zelfspot voegde hij er aan toe dat politici inmiddels onderaan die lijst staan, zelfs onder de autoverkopers... Als rechtgeaarde bestuurder stelde Thom vooral de vraag hoe we de brandweer betaalbaar houden, als we er een miljard per jaar aan uitgeven en de het budget in 20 jaar tijd is verdubbeld (terwijl het aantal slachtoffers niet dramatisch is gedaald). Er komt een verschuiving in inzet van mensen en middelen. De brandweer gaat meer sturen op het beheersen van risico's. Daarbij horen bestuurlijke vragen zoals "waar gaat de brandweer over", "hoe betalen we dat", en "welke eisen stellen we aan de kwaliteit van het brandweerwerk?".

Namens het Ministerie van BZK was Ank Bijleveld aanwezig. Ze mocht het eerste exemplaar van het boek "De Brandweer over morgen" in ontvangst nemen. Ze liet zich in een tussenzin ontvallen dat de Wet op de Veiligheidsregio's per 1 oktober zal ingaan als het aan haar ligt. Ze stelt dat we door de komst van veiligheidsregio's behoefte hebben aan een 'nieuw paradigma in veiligheid'. Niet: een brandweer die wacht op brand, maar: een brandweer die actief mensen opzoekt. Hoewel ook weer niet in de zin van de krantekop "De brandweer gaat alle huizen inspecteren". Ank stelt dat verschillen in risico-profielen per regio logisch zijn en dat onderzoek naar risicobeheersing van het grootste belang blijft. Tegelijkertijd zitten we in economisch lastige tijden en zal de brandweer moeten besparen op kosten. Ze vraagt zich af of de ROC's een deel van de brandweeropleiding op zich kunnen nemen. In het gesprek met Fons haastte ze zich nog wel om te zeggen dat het vernieuwingsproces niet is ingegaan om te bezuinigen, maar om de samenleving beter te kunnen bedienen. Tja... zeer correct...

Vervolgens mochten Paul Verlaan en Esther Lieben, die beiden actief betrokken waren bij de totstandkoming van de visie, een aantal punten uit het boek toelichten. Esther begon gelijk kras door te stellen dat we 'gek worden van de kwaliteitseisen, normeringen enzovoorts. De burgers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid in preventie.' Het gesprek

kwam ook op vrijwilligers. Uiteraard blijven de vrijwilligers! We gaan wel meer variëteit in vrijwilligers zien, denk aan de arts die bij incidenten de hulpverleningsrol beter kan oppakken. Specialisatie in vrijwilligerswerk ook. Moeten we daarmee de verantwoordelijkheid voor (brand)veiligheid verleggen naar de samenleving? Niet geheel, maar het wordt wel meer een samenspel. Ook bestuurders dienen daarop in te spelen. In Midden- en West-Brabant wordt door bestuurders al actief de samenwerking georganiseerd.

Over burgemeesters gesproken: Bernt Schneiders, voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB), benadrukte nog eens de band tussen burgemeester en brandweer. Bernt bestempelt brandweerkazernes als "broeinesten van burgerzin", het is de rol van de burgemeester om daar expliciet waardering voor te tonen.

Na Bernt beklom een onverwachte gast het podium: Hans van der Vlist, SG van VROM. Het kenmerkt het toenemende belang dat de brandweer hecht aan de band met VROM. Wat heeft VROM met de Brandweer? "Nou, veel!", stelde Hans fel. Zijn directie Risicobeleid gaat steeds meer doen samen met de brandweer. Ook de VROM inspectie haalt de band met brandweer aan. "De brandweer moet in z'n kracht blijven", en "steeds een beetje verbeteren houdt een keer op". Een chapeau voor de ingezette brandweerkaders dus. Tegelijkertijd is er nog veel te doen: het door het publiek naar voren gebrachte "keurmerk brandveiligheid voor bedrijfsgebouwen" heeft nog duizenden en duizenden gebouwen te gaan...

Hekkesluiser voor de pauze was Don Berghuijs, nu weer eens in uniform. Zoals te verwachten benadrukte Don het belang van het meekrijgen van gemeenten in de uitvoering van de strategische reis, zij bekostigen immers voor een belangrijk deel de veiligheidsregio's. Don beschreef de transitie van de brandweer als volgt: "van 24 wachtende mannen naar snelle interventieteams, samen met ambulancepersoneel en verpleegkundigen".

Maar na zeven sprekers op een rij was de concentratie toch wat verslapt, dus Don's opsomming van zijn eigen wapenfeiten ging grotendeels aan het publiek voorbij.

Op het marktplein, overigens zonder leveranciers, werd druk genetwerkt. De workshops deden het – als verplicht nummer op zo'n dag, je wilt tenslotte niet alleen éénrichtingverkeer – best goed, maar het was voor het merendeel van de bezoekers toch duidelijk een netwerkdag. En met dat in het achterhoofd mag het gerust een geslaagde dag genoemd worden. Nu nog uitvoering geven aan de ambitie in een tijd waarin de budgetten in rap tempo krimpen. Dat doet een appèl op waar de brandweer het beste in is: creatief handelen in moeilijke situaties.

Tot in mei,

Met hartelijke groet,

Jan-Willem van Aalst